

Antwoord

van Gedeputeerde Staten op vragen van

A.H.K. van Viegen (PvdD)
(d.d. 1 december 2021)

Nummer
3799

Onderwerp
Gunstige staat van instandhouding haas, konijn en wilde eend

Aan de leden van Provinciale Staten

1. *Op de Geactualiseerde Rode Lijst Zoogdieren 2020 zijn de haas en het konijn opgenomen als 'gevoelig'. In Nederland is de populatiegrootte van de haas sinds 1950 afgenomen met 61 procent en de populatiegrootte van het konijn met 68 procent.¹ Hoe interpreteert het college deze gegevens voor de provincie Zuid-Holland?*

Antwoord

Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (hierna LNV) voert in overleg met provincies momenteel onderzoek uit naar de populatieontwikkeling van haas en konijn. Daarbij zullen ook mogelijke regionale verschillen in beeld worden gebracht. Op het moment dat wij resultaten van dit onderzoek hebben ontvangen kunnen wij een reactie geven op uw vraag.

2. *Is bekend met hoeveel procent de populatiegrootte van de haas en het konijn afgenomen is sinds 1950 in Zuid-Holland? Zo ja, hoeveel? Zo nee, waarom niet? En is bekend wat de huidige populatiegrootte van de haas en het konijn is in Zuid-Holland? Zo nee, hoe wordt dat een 'gunstige staat van instandhouding' van haas en konijn, waarvoor de provincie verantwoordelijk is, beoordeeld en gewaarborgd?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 1.

3. *In Zuid-Holland is, volgens de afschotregistratie van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland, in het jaar 2019 op basis van ontheffing, vrijstelling en plezierjacht meer dan 10.000 konijnen gedood en meer dan 18.000 hazen gedood. Hoe borgt het college dat met deze aantallen gedode hazen en konijnen de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar komt?*

Antwoord

De oorzaken van de teruggang van deze soorten worden in het basisrapport van de Zoogdierverseniging uitgebreid beschreven. Kort samengevat ondervindt de haas nadelige invloeden van veranderingen en inperking van zijn leefgebied: het boerenland.

¹ [Basisrapport RL Zoogdieren 01102020 def \(zoogdierverseniging.nl\)](#)

Hierdoor wordt de haas ook gevoeliger voor predatie, bijvoorbeeld door vossen en (verwilderde) huiskatten. Het konijn heeft regelmatig last van (nieuwe) virussen maar vertoont daarna ook weer tekenen van herstel. Ook lijden zij onder de impact van stikstofdepositie en predatie door andere soorten zoals vossen en (verwilderde) huiskatten. Volgens het eerdergenoemde rapport is het beheer op basis van ontheffingen of jacht niet de oorzaak van de achteruitgang van deze soorten.

4. *De provincie mag een ontheffing verlenen van verboden, vermeld in de Wet Natuurbescherming, alleen wanneer de maatregel waarvoor de ontheffing is verleend niet leidt tot een verslechtering van de staat van instandhouding. De provincie heeft een ontheffing verleend voor afschot van konijnen (kenmerk: ODH-2019-00103668 en 00610390-00014775). Hoe verhoudt deze ontheffing zich tot de ongunstige staat van instandhouding van het konijn en de te behalen instandhoudingsdoelen van het konijn (waarom was het toch noodzakelijk deze ontheffing te verlenen)?*

Antwoord

Het doden van konijnen wordt op grond van de Wet natuurbescherming alleen toegestaan als goed onderbouwd is dat er sprake is van dreigende schade of risico's, er geen andere bevredigende oplossing bestaat en er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de konijnenpopulaties in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. In de door u genoemde ontheffingen is aan deze criteria getoetst.

5. *In Nederland is de staat van instandhouding van de wilde eend als broedvogel matig ongunstig en de staat van instandhouding van de wilde eend als winter- of trekvogel zeer ongunstig.² Wat is de huidige staat van instandhouding is van de wilde eend in Zuid-Holland?*

Antwoord

Zuid-Holland is samen met Noord-Holland en Friesland een van de belangrijkste provincies voor de wilde eend m.b.t het de broedpopulatie en winter- en trekvogel. Dat betekent dat de landelijke staat van instandhouding van de wilde eend als broedvogel en als winter- of trekvogel ook betrekking heeft op Zuid-Holland.

6. *Voor meerdere Natura 2000-gebieden in Zuid-Holland worden de instandhoudingsdoelen voor de wilde eend niet behaald. Dit geldt voor onder andere de Biesbosch, het Krammer-Volkerak, het Hollands Diep en het Haringvliet. Ook in vogelmonitoringsgebieden zoals de Krimpenerwaard wordt niet een gunstige staat van instandhouding van de wilde eend behaald. Wat is de reden dat deze instandhoudingsdoelen niet worden behaald en wat gaat het college doen om de instandhoudingsdoelen te behalen, en binnen welke termijn?*

Antwoord

In de hier genoemde Natura 2000-gebieden volgt wilde eend hetzelfde negatieve patroon als de landelijke trend. De soort is nog steeds in grote aantallen aanwezig en ondanks dat de trend zich in enkele gebieden (o.a. Haringvliet) recent iets lijkt te herstellen, worden de instandhoudingsdoelen niet behaald. De oorzaak van de negatieve landelijke trend van wilde eend is onbekend, hier wordt momenteel door Sovon Vogelonderzoek Nederland onderzoek naar gedaan. Een naar verwachting

² [Sovon Vogelonderzoek | Wilde Eend](#)

belangrijke reden is de lage overleving van de kuikens. Het feit dat een zeer ecologisch vergelijkbare soort als kraakeend in de Natura 2000-gebieden Biesbosch, Krammer-Volkerak, Hollands Diep en Haringvliet wel ruim boven de instandhoudingsdoelstelling uitkomt, geeft aan dat dit een complex probleem is. Voor de Biesbosch wordt een natuurdoelanalyse uitgevoerd en ook hierin is de negatieve trend van wilde eend gesignaleerd, dit ondanks dat er volgens de analyse voldoende geschikt habitat voor deze soort aanwezig is. In afwachting van de uitkomst van het Sovon onderzoek naar de achteruitgang van wilde eend zorgen we in de Natura 2000-gebieden jaarrond voor voldoende geschikt habitat en rust.

7. *Volgens rapportage van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland zijn in het jaar 2019 meer dan 22.000 wilde eenden gedood op basis van de plezierjacht. Hoe verhoudt zich de vele gedode wilde eenden tot de wettelijke plicht tot het in gunstige staat van instandhouding brengen van de wilde eend?*

Antwoord

De minister van LNV heeft de mogelijkheid om de jacht op bejaagbare soorten waaronder de wilde eend te sluiten. In het rapport van Sovon over de o.a. populatieontwikkeling van de wilde eend staat vermeld dat er geen aanwijzingen zijn dat de jacht in Nederland de oorzaak is van de afname van de populatie wilde eenden. U kunt dit rapport vinden via de volgende weblink: <https://www.sovon.nl/nl/onderzoek/waarom-gaat-de-wilde-eend-achteruit>. Zie ook het antwoord op vraag 6.

8. *Is het college bereid om in het belang van een gunstige staat van instandhouding van de haas, het konijn en de wilde eend, een beschrijving op te nemen in de eisen van het faunabeheerplan van de wijze waarop de planmatigheid en de coördinatie van de uitvoering van de jacht is gewaarborgd?*

Antwoord

Dergelijke eisen worden reeds aan de faunabeheerplannen gesteld en zijn vastgelegd in de Omgevingsverordening Zuid-Holland.

9. *Welke onderbouwing hanteert het college nu voor de noodzaak van jacht van haas, konijnen en de wilde eend in het belang van een gunstige staat van instandhouding van deze soorten?*

Antwoord

Zoals u bekend is de minister van LNV verantwoordelijk voor de lijst met bejaagbare soorten (waarin de haas, konijn en wilde eend zijn opgenomen) en de onderbouwing daarvan.

